

ЗАКОН о финансирању и обезбеђењу финансирања пољопривредне производње

("Службени гласник РС", број 128/2014)

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се уговор о финансирању пољопривредне производње и регистравање ових уговора, залога на будућим пољопривредним производима којом се обезбеђује наплата потраживања по уговору о финансирању пољопривредне производње, регистравање и правно дејство ове залогe, законско заложно право на пољопривредним производима залогодавца, вансудско намирење из залогe на будућим пољопривредним производима, као и друга питања од значаја за финансирање и обезбеђење финансирања пољопривредне производње.

Члан 2.

На питања која нису уређена овим законом примењује се закон којим се уређује заложно право на покретним стварима уписаним у регистар и прописи којима се уређују облигациони и својинскоправни односи.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *финансирање пољопривредне производње* је давање новчаних или других средстава на основу закљученог уговора о финансирању пољопривредне производње;
- 2) *пољопривредни производи* јесу пожњевени или убрани примарни пољопривредни производи из Шифарника биљне производње и друге намене земљишних парцела који је саставни део прописа којим се уређује упис у регистар пољопривредних газдинстава и обнова регистрације, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства;
- 3) *уговор о финансирању пољопривредне производње* је уговор на основу кога се дужник обавезује да за примљена новчана и/или друга средства која је добио од повериоца за финансирање пољопривредне производње изврши одређену робну и/или новчану обавезу према повериоцу (у даљем тексту: уговор о финансирању);
- 4) *робна обавеза* је обавеза дужника да испоручи одређену количину пољопривредних производа, у складу са уговором о финансирању;
- 5) *новчана обавеза* јесте обавеза дужника да плати повериоцу одређени новчани износ, у складу са уговором о финансирању;
- 6) *пољопривредно газдинство* је производна јединица на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или пољопривредник обавља пољопривредну производњу и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: РПГ), у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој;
- 7) *Регистар уговора о финансирању пољопривредне производње* је јединствена, централна, јавна и електронска база података о закљученим уговорима о финансирању, као и докумената на основу којих је извршена регистрација тих уговора (у даљем тексту: Регистар уговора);

- 8) *дужник* је правно лице, предузетник или физичко лице које је преузело одређену обавезу у складу са закљученим уговором о финансирању;
- 9) *поверилац* је правно лице, предузетник или физичко лице које дужнику одобрава, односно даје новчана или друга средства на основу уговора о финансирању;
- 10) *залога на будућим пољопривредним производима* је заложно право које се на основу овог закона стиче уговором о залози на будућим пољопривредним производима (у даљем тексту: уговор о залози), без предаје ствари у државину после њихове производње и уписом заложног права у Регистар заложног права на покретним стварима и правима (у даљем тексту: Регистар залогe);
- 11) *залогодавац* је дужник или треће лице које даје залогу на будућим пољопривредним производима који ће бити у његовој својини ради обезбеђења наплате потраживања заложног повериоца по уговору о финансирању;
- 12) *заложни поверилац* је правно лице, предузетник или физичко лице које је стекло залогу на будућим пољопривредним производима ради обезбеђења наплате свог потраживања по уговору о финансирању;
- 13) *будући пољопривредни производи* јесу пољопривредни производи који ће бити произведени на месту производње у складу са уговором о финансирању;
- 14) *место производње* је пољопривредно или друго земљиште, или пољопривредни објекат или грађевинска целина који се налазе на територији Републике Србије на којима залогодавац производи будуће пољопривредне производе;
- 15) *право ограниченог трајања залогe* је право заложног повериоца да у одређеним случајевима на основу овог закона, оствари своје право из залогe на будућим пољопривредним производима до краја календарске године у којој се врши жетва, односно берба по уговору о финансирању.

II. УГОВОР О ФИНАНСИРАЊУ

Члан 4.

Уговор о финансирању садржи следеће битне елементе:

- 1) датум закључења;
- 2) податке о повериоцу и дужнику, и то:
 - (1) за правно лице – назив, седиште (улица, број, место или град и поштански број), матични број (МБ), пореско-идентификациони број (ПИБ) и јединствени матични број грађана (ЈМБГ) законског заступника,
 - (2) за предузетника – назив, седиште (улица, број, место или град и поштански број), матични број (МБ), пореско-идентификациони број (ПИБ), као и име и презиме, јединствени матични број грађана (ЈМБГ) и пребивалиште или боравиште (улица, кућни број, место или град и поштански број),
 - (3) за физичко лице – име и презиме, јединствени матични број грађана (ЈМБГ) и пребивалиште или боравиште (улица, кућни број, место или град и поштански број);
- 3) опис основне обавезе повериоца – новчани износ или друга средства која се могу новчано исказати, а која поверилац даје дужнику;
- 4) опис основне обавезе дужника:
 - (1) за робну обавезу – назив културе, сорта и количина пољопривредних производа које је дужник обавезан да преда повериоцу и/или
 - (2) за новчану обавезу коју је дужник обавезан да плати повериоцу:
 - износ главнице,
 - каматна стопа, ако је уговорена;

- 5) ако је основна обавеза замењена другом обавезом дужника у складу са чланом 7. став 1. овог закона – податке из тачке 4) овог члана, као и начин израчунавања друге обавезе у складу са чланом 7. став 4. овог закона;
 - 6) датум доспелости, место и услове испоруке и/или плаћања;
 - 7) ако је уговорено – податак о начину обезбеђења потраживања повериоца, односно средстава за обезбеђење наплате потраживања (залога на будућим пољопривредним производима, залога на покретним стварима, хипотека и др.);
 - 8) ако је потраживање повериоца обезбеђено залогом на будућим пољопривредним производима или хипотеком на пољопривредном земљишту или пољопривредном објекту – податке о месту производње, односно о земљишту или објекту на коме је успостављена хипотека (катастарска општина, број парцеле, опис земљишта или објекта, а по потреби и друге податке из регистра непокретности);
 - 9) ако је дужник пољопривредно газдинство – регистрациони број тог пољопривредног газдинства;
 - 10) ако је дужник пољопривредно газдинство – обавештење да ће то газдинство бити преведено у пасиван статус у РППГ, у складу са чланом 9. овог закона;
 - 11) ако је залога на будућим пољопривредним производима стечена уговором о финансирању – обавештење залогодавцу да ће бити успостављено законско заложно право у корист заложног повериоца, у складу са чланом 26. став 1. овог закона.
- Уговор о финансирању, поред битних елемената из става 1. овог члана, може да садржи и друге елементе о којима се споразумеју уговорне стране.

Члан 5.

Уговор о финансирању закључен у складу са овим законом, као и измене овог уговора, производе правно дејство ако су сачињене у писаној форми, датиране, потписане од уговорних страна и регистроване у Регистар уговора.

Члан 6.

Дужник који прими од повериоца новчана и/или друга средства по уговору о финансирању има обавезу да средства која је примио врати повериоцу на уговорени начин, и за ову обавезу не може да:

- 1) раскине или измени уговор о финансирању због промењених околности;
- 2) се позива на околности које није могао да спречи, отклони или избегне (виша сила), као и на околности због којих не одговара (немогућност испуњења).

Члан 7.

Уговором о финансирању поверилац и дужник могу да се споразумеју да се:

- 1) основна робна обавеза замени другом, новчаном обавезом;
- 2) основна новчана обавеза замени другом, робном обавезом.

Друга обавеза из става 1. овог члана доспева када и основна обавеза, осим ако се уговорне стране не споразумеју другачије.

Уговором о финансирању из става 1. овог члана одређује се начин израчунавања вредности друге обавезе.

Израчунавање вредности друге обавезе из става 3. овог члана врши се применом начела једнаке вредности узајамних давања.

Члан 8.

Дужник је обавезан да као добар привредник, односно добар домаћин:

- 1) изврши обавезе из уговора о финансирању;
- 2) омогући контролу извршења уговорених обавеза.

Дужник који не поступа на начин из става 1. овог члана дужан је да надокнади повериоцу насталу штету и измаклу корист по том основу.

Члан 9.

Ако дужник који је пољопривредно газдинство не изврши обавезу преузету по уговору о финансирању, осим уколико обавеза није испуњена због околности које нису могле да се спрече, отклоне или избегну (виша сила) или због околности због којих се не одговара (немогућност испуњења), то пољопривредно газдинство, као и пољопривредно газдинство које је са њим повезано у складу са законом којим се уређују привредна друштва, преводи се у пасивни статус у РПГ, у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој и не може да остварује право на подстицаје у складу са законом којим се уређују подстицаји у пољопривреди и руралном развоју и овим законом.

Поверилац обавештава министарство надлежно за послове пољопривреде да дужник из става 1. овог члана није извршио своју обавезу.

III. РЕГИСТРОВАЊЕ УГОВОРА О ФИНАНСИРАЊУ

Члан 10.

Уговор о финансирању закључен у складу са овим законом уписује се у Регистар уговора који води Агенција за привредне регистре у складу са прописима којима се уређује Агенција за привредне регистре и поступак регистрације у тој агенцији, као и овим законом.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) решава по жалбама против одлука регистратора.

Члан 11.

Регистар уговора садржи податке:

- 1) из члана 4. став 1. тач. 1)–4) подтач. (1) и (2) алинеја прва и тач. 5)–9) овог закона;
- 2) о настанку и престанку законског заложног права из члана 27. овог закона.

Министар прописује документа која се прилажу уз пријаву за регистрацију података у Регистар уговора.

Министар може прописати и друге податке, као и документа које садржи Регистар уговора.

Члан 12.

Упис података из члана 11. став 1. овог закона у Регистар уговора може да изврши поверилац и/или дужник.

Поверилац врши и измену података из става 1. овог члана, укључујући измену података који се односе на опис обавезе дужника или измирење ове обавезе.

Измену података из става 1. овог члана, може да врши и дужник на основу писане сагласности повериоца.

Сагласност из става 3. овог члана поверилац издаје без одлагања, а најкасније у року од осам дана од подношења захтева дужника.

Ако је поверилац физичко лице, сагласност из става 3. овог члана оверава се од органа надлежног за оверу потписа.

Забележба настанка или престанка законског заложног права у Регистар уговора врши се у складу са чланом 27. овог закона.

Члан 13.

Ако дође до уступања потраживања из уговора о финансирању у Регистру уговора измену података о повериоцу из члана 4. став 1. тачка 2) овог закона врши уступилац и/или пријемник.

IV. ЗАЛОГА НА БУДУЋИМ ПОЉОПРИВРЕДНИМ ПРОИЗВОДИМА

Члан 14.

Потраживање по уговору о финансирању заложни поверилац може да обезбеди стицањем залогe на будућим пољопривредним производима у складу са овим законом.

Члан 15.

Уговор о залози закључује се у писаној форми, као посебан уговор или као саставни део уговора о финансирању.

Ако је на основу уговора о финансирању залогa на будућим пољопривредним производима стечена закључивањем посебног уговора о залози, обавештење залогодавцу из члана 4. став 1. тачка 11) овог закона мора да буде садржано у том уговору.

Члан 16.

Уговором о залози уређују се права и обавезе залогодавца и заложног повериоца, а садржи елементе прописане законом којим се уређује заложно право на покретним стварима уписаним у регистар.

Уговор о залози, осим елемената из става 1. овог члана, може да садржи и друге елементе о којима се споразумеју уговорне стране, као што су: права и обавезе у погледу начина прикупљања, складиштења и чувања будућих пољопривредних производа; права и обавезе ако будући пољопривредни производи не буду произведени у складу са уговором о финансирању; друга права и обавезе.

Ако уговор о финансирању садржи одредбе којим се уговара заложно право тај уговор мора да садржи и све елементе прописане ставом 1. овог члана.

Члан 17.

Будући пољопривредни производи у уговору о залози одређују се подацима о:

- 1) називу културе и сорти или збиру једног или више различитих пољопривредних производа, ако је предмет уговора одређен генерички, као и процени очекиване количине тих пољопривредних производа;
- 2) месту производње (катастарска општина, број парцеле, опис земљишта или објекта и други подаци из регистра непокретности).

Процена из става 1. тачка 1) овог члана врши се на начин који су заложни поверилац и залогодавац уговорили.

Члан 18.

Залогодавац је дужан да као добар привредник, односно добар домаћин:

- 1) изврши обавезе из уговора о залози;
- 2) омогући контролу извршења уговорених обавеза.

Залогодавац који не поступа на начин из става 1. овог члана дужан је да надокнади заложном повериоцу насталу штету и измаклу корист по том основу.

V. РЕГИСТРОВАЊЕ И ПРАВНО ДЕЈСТВО ЗАЛОГЕ НА БУДУЋИМ ПОЉОПРИВРЕДНИМ ПРОИЗВОДИМА

Члан 19.

Упис залогe на будућим пољопривредним производима у Регистар залогe може да изврши заложни поверилац и/или залогодавац.

Ако упис залогe на будућим пољопривредним производима врши заложни поверилац дужан је да поднесе писану сагласност залогодавца да пристаје да поверилац упише заложно право на будућим пољопривредним производима у Регистар залогe.

Ако је залогодавац физичко лице, сагласност из става 2. овог члана оверава се од органа надлежног за оверу потписа.

Сагласност из става 2. овог члана може бити сачињена као посебан акт или као саставни део уговора о залози.

Ако је залогодавац физичко лице, а уговор о залози садржи сагласност из става 2. овог члана и оверен је од органа надлежног за оверу потписа, за упис у Регистар залогe није потребна посебна сагласност залогодавца.

Члан 20.

Измена податка који је уписан у Регистар залогe, укључујући промену заложног повериоца или залогодавца, не сматра се новим уписом и не утиче на ред првенства залогe на будућим пољопривредним производима, осим ако се измена односи на:

- 1) податке о заложеним будућим пољопривредним производима из члана 17. став 1. овог закона;
- 2) промену обавезе по уговору о финансирању и то на повећање робне обавезе, односно повећање главнице дуга или каматне стопе код новчане обавезе.

Члан 21.

Заложни поверилац може стећи залогу на будућим пољопривредним производима произведеним на месту производње које је у власништву трећег лица, а које залогодавац користи на основу закупа или другог права коришћења у складу са законом.

За стицање залогe на будућим пољопривредним производима у случају њихове производње на месту производње из става 1. овог члана, није потребна сагласност власника места производње.

Ако основ коришћења места производње из става 1. овог члана престане пре жетве, односно бербе из уговора о финансирању, заложни поверилац стиче право ограниченог трајања залогe од дана престанка тог основа.

Залогодавац из става 1. овог члана без одлагања обавештава заложног повериоца о престанку основа за коришћење места производње.

Члан 22.

Заложни поверилац има право ограниченог трајања залогe ако је место производње пре или после стицања залогe на будућим пољопривредним производима власник оптеретио хипотеком, а пре жетве, односно бербе из уговора о финансирању почне поступак намирања хипотекарног повериоца у коме је друго лице стекло право својине на месту производње.

Право ограниченог трајања залогe заложни поверилац из става 1. овог члана стиче од дана почетка поступка намирања хипотекарног повериоца.

Члан 23.

Власник места производње из члана 21. став 1. и члана 22. став 1. овог закона дужан је да трпи:

- 1) право ограниченог трајања залогe;
- 2) право заложног повериоца да преузме производњу или уступи трећем лицу право производње будућих пољопривредних производа док траје право ограниченог трајања залогe.

Члан 24.

Заложни поверилац који на основу овог закона има право ограниченог трајања залогe може да изврши забележбу настанка тог права у Регистар залогe.

Забележба из става 1. овог члана врши се на основу писане изјаве заложног повериоца о настанку права ограниченог трајања залогe.

Ако је заложни поверилац физичко лице, изјава из става 2. овог члана оверава се од органа надлежног за оверу потписа.

Члан 25.

Ако заложни поверилац није извршио забележбу настанка права ограниченог трајања залогe у Регистар залогe, а престанком тог права не изврши брисање залогe на будућим пољопривредним производима, на захтев власника места производње из члана 21. став 1. или члана 22. став 1. овог закона брише се залога на будућим пољопривредним производима из Регистра залогe.

Брисање залогe на будућим пољопривредним производима из става 1. овог члана врши на основу документа којим се доказује да је:

- 1) уговор о закупу места производње раскинут;
- 2) почео поступак намирења хипотекарног повериоца.

Брисањем забележбе права ограниченог трајања залогe или истеком рока трајања права ограниченог трајања залогe, брише се по службеној дужности залога на будућим пољопривредним производима из Регистра залогe.

VI. ЗАКОНСКО ЗАЛОЖНО ПРАВО НА ПОЉОПРИВРЕДНИМ ПРОИЗВОДИМА ЗАЛОГОДАВЦА

Члан 26.

Ако на дан доспећа потраживања које је обезбеђено залогом на будућим пољопривредним производима на месту производње не постоје будући пољопривредни производи, заложни поверилац на тај дан стиче законско заложно право на свим пољопривредним производима у својини залогодавца које је залогодавац произвео на месту производње, без обзира на културу и сорту, у количини и вредности довољној за намирење доспелог потраживања заложног повериоца (у даљем тексту: законско заложно право).

Законско заложно право траје до намирења потраживања повериоца по уговору о финансирању, осим у случају примене одредаба овог закона које се односе на право ограниченог трајања залогe, када законско заложно право престаје истеком права ограниченог трајања залогe.

Члан 27.

Заложни поверилац који на основу овог закона има законско заложно право може да изврши забележбу настанка тог права у Регистар залогe и Регистар уговора.

Забележба из става 1. овог члана врши се на основу:

1) писане изјаве заложног повериоца да на месту производње не постоје будући пољопривредни производи који су били предмет залогe, а ако је заложни поверилац физичко лице изјава мора бити оверена од органа надлежног за оверу потписа;

2) доказа о постојању потраживања по уговору о финансирању.

Ако престанком законског заложног права заложни поверилац не избрише забележбу настанка тог права из Регистра залогe и Регистра уговора, на захтев залогодавца или власника места производње из члана 21. став 1. или из члана 22. став 1. овог закона брише се та забележба.

Залогодавац брисање забележбе из става 1. овог члана врши на основу писане сагласности коју заложни поверилац даје без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана подношења захтева залогодавца.

Ако је заложни поверилац физичко лице, сагласност из става 3. овог члана оверава се од органа надлежног за оверу потписа.

Власник места производње из члана 21. став 1. или из члана 22. став 1. овог закона брисање забележбе из става 2. овог члана врши на основу документа из члана 25. став 2. овог закона.

Члан 28.

Од дана забележбе настанка законског заложног права у Регистар залогe, заложни поверилац стиче право првенства наплате потраживања из вредности ствари из члана 26. став 1. овог закона у односу на право наплате потраживања другог повериоца на истим стварима који:

1) заложно право није уписао у Регистар залогe, независно од тога када је то заложно право настало;

2) је заложно право уписао у Регистар залогe после забележбе настанка законског заложног права.

VII. ВАНСУДСКО НАМИРЕЊЕ ИЗ ЗАЛОГЕ НА БУДУЋИМ ПОЉОПРИВРЕДНИМ ПРОИЗВОДИМА

Члан 29.

Заложни поверилац може да приступи вансудској јавној продаји будућих пољопривредних производа која је предвиђена уговором о залози ако његово потраживање није намирено о доспелости и ако је уписао почетак намирења потраживања вансудском јавном продајом у Регистар залогe.

Заложни поверилац може да почне вансудску јавну продају из става 1. овог члана по истеку једног дана од дана уписа почетка намирења потраживања у Регистар залогe.

Упис почетка намирења из става 2. овог члана врши се на основу пријаве заложног повериоца.

Ако дан вансудске јавне продаје будућих пољопривредних производа пада у дан када је законом одређено да се не ради, вансудској продаји може да се приступи и на тај дан.

Члан 30.

Залогодавац може да оспорава право заложног повериоца да се намири вансудском јавном продајом, ако у року од осам дана од дана уписа почетка намирења у Регистар залогe поднесе тужбу суду и приложи доказе да потраживање заложног повериоца не постоји, да није доспело или да је дуг исплаћен.

Подношење тужбе из става 1. овог члана не спречава поступак намирења вансудском јавном продајом, изузев ако залогодавац поднесе јавну или приватну исправу оверену

на законом прописан начин којом доказује да потраживање заложног повериоца не постоји, да није доспело или да је дуг исплаћен.

Члан 31.

Ако у поступку вансудске јавне продаје залогодавац претрпи штету због тога што је спроведен поступак продаје за наплату потраживања које не постоји или није доспело, или је дуг исплаћен, или је учињен пропуст у поступку продаје, или из било ког другог разлога, залогодавац може своје право на накнаду штете да оствари подношењем тужбе суду против заложног повериоца и/или другог лица које је одговорно за настанак штете.

Члан 32.

У поступку намирења потраживања заложног повериоца вансудском јавном продајом, одредбе закона којим се уређује заложно право на покретним стварима уписаним у регистар у делу општих правила за вансудску продају предмета заложног права примењују се и на залогодавца који је физичко лице које уговор о залози закључује изван оквира привредне делатности.

Члан 33.

Надлежни орган унутрашњих послова на основу писаног захтева заложног повериоца, без одлагања пружа помоћ заложном повериоцу неопходну за спровођење вансудске јавне продаје из залогe на будућим пољопривредним производима.

Захтев из става 1. овог члана садржи разлоге због којих је помоћ потребна и уз њега се прилаже оригинал или оверена копија извода из Регистра залогe о упису почетка намирења вансудском јавном продајом.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Одредбе члана 22. овог закона, примењују се на хипотеке које су установљене после ступања на снагу овог закона.

Члан 35.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јуна 2015. године.